

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В. Михальченко

«30» серпня 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ступінь бакалавра
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
035 Філологія
035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська
Освітня програма: Переклад

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені
В.О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Єфименко Тетяна Миколаївна, доцент кафедри германської
філології, кандидат філологічних наук.

РЕЦЕНЗЕНТ: к. філ. н., доцент кафедри англійської філології та прикладної лінгвістики
Херсонського державного університету Просяннікова Я.М.

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О. Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «30» серпня 2023 року № 12

Голова навчально-методичної ради

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Практичний курс перекладу з англійської мови» розглянуто особливості перекладу з української мови на англійську та з англійської на українську; визначено особливості формування мовної особистості сучасного студента; проаналізовано нормативно-правову базу підготовки майбутніх перекладачів англійської мови (освітньо-професійна програма, вимоги до укладання навчальної та робочої навчальної програм); досліджено розвиток перекладацької компетенції та загальних умінь спілкування; формування впевненості щодо використання мови як засобу комунікації та перекладу; формування початкових практичних навичок обробки тексту у процесі перекладу з української мови на англійську; активізація вживання специфічних мовних елементів у перекладі з української на англійську мову (підходи до навчання мови, закономірності, принципи, методи, прийоми та засоби навчання); окреслено ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу; схарактеризовано систему аудиторних занять у ЗВО (лекція, практичне, семінарське, лабораторне заняття), технологію організації самостійної роботи студентів та практичної підготовки (види практик у ЗВО, компоненти виробничої практики); розкрито особливості змішаного навчання і роль дистанційного в його системі; інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання; з'ясовано види навчально-, навчально-дослідницької, науково-дослідницької роботи (навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи) майбутнього філолога; складники його науково-комунікативної компетентності.

Ключові слова: переклад, технологія навчання, аудиторні заняття, позааудиторна робота, змішане навчання, дистанційне навчання, науково-дослідницька робота.

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу з англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «035 Філологія» за освітньо-професійною програмою «Переклад».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: вивчення навчальної дисципліни є особливості та засоби перекладу лексичних одиниць та граматичних категорій англійської мовної системи.

Міждисциплінарні зв'язки: Послідовний переклад, Практичний курс основної іноземної мови, Термінологія і переклад, мовознавство.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1.1. Мета: викладання навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу з англійської мови» формулюється, виходячи із загальної мети всіх років навчання та полягає в ознайомленні студентів із найважливішими загальнотеоретичними, лінгвістичними та методичними аспектами перекладу з англійської мови на українську, а також у формуванні навичок адекватно відтворювати значення різних змістових єдностей мови оригіналу мовою перекладу.

Належна увага в цьому курсі приділяється обґрунтуванню лінгвістичної природи певних типів мовних одиниць, встановленню їх семантичного навантаження та, відповідно до цього, визначенню способів їх адекватного перекладу на рівні слова, словосполучення, речення чи тексту.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: ознайомити студентів з найважливішими загальнотеоретичними, лінгвістичними та методичними аспектами перекладу з англійської мови на українську; навчити студентів адекватно відтворювати значення різних змістових єдностей мови першотвору мовою перекладу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

II. Фахові:

ФК 1.Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 8.Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9.Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10.Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 300 годин / 10 кредитів.

Кредит 1. Основні поняття аналізу тексту: текст та дискурс. Лексичні та семантичні засоби когезії у тексті

Тема 1. Рівні мовної структури. Текст та дискурс

Тема 2. Когезія та організація тексту: три способи погляду на проблему.

Тема 3. Тексти-артефакти та тексти-ментафакти

Тема 4. Повторення як лексичний та семантичний засіб когезії у тексті. Головні типи повторень у тексті.

Тема 5. Лексичні та семантичні засоби когезії у тексті.

Кредит 2. Ідентифікація повторень та створення мережі вузлів лексико-семантичного зв'язку у тексті.

Тема 1. Ідентифікація повторень та поняття вузлів лексико-семантичного зв'язку

Тема 2. Принципи побудови моделі повторення. Приклад аналізу тексту

Тема 3. Інтерпретація моделювання повторення: центральні та маргінальні речення.

Тема 4. Основний зміст тексту. Практичне значення описаної методики для перекладачів

Тема 5. Аналіз тексту за кількістю повторень та вузлів лексико-семантичного зв'язку, що містяться в ньому. Складання основного змісту тексту (summary)

Кредит 3. Стилiстичний аналіз нехудожніх текстiв у процесі перекладу: тексти офіційних та ділових документiв, наукові та технічні тексти

Тема 1. Загальне поняття функціонального стилю. Головні функціональні стилі та підстилі в англійській мові. Стил ь офіційних та ділових документiв: специфічні лексичні та граматичні ознаки. Тексти-приклади для ілюстрації та аналізу.

Тема 2. Загальні ознаки текстiв науково-технічного стилю.

Тема 3. Наукові та технічні терміни як проблема для перекладачiв

Тема 4. Переклад та аналіз текстiв офіційних та ділових документiв. Переклад та аналіз науково-технічних текстiв

Кредит 4. Стилiстичний аналіз нехудожніх текстiв у процесі перекладу: тексти публіцистичного стилю

Тема 1. Загальні ознаки публіцистичного стилю.

Тема 2. Експресивні засоби та стилістичні прийоми, які використовуються у мотивуючих текстах публіцистичного стилю

Тема 3. «Спеціальні словники», які використовуються у мотивуючих текстах публіцистичного стилю.

Тема 4. Приклад текстового аналізу.

Тема 5. Переклад та аналіз текстiв публіцистичного стилю.

Кредит 5. Стилiстичний аналіз художніх текстiв у процесі перекладу

Тема 1. Нехудожні, художні тексти та відповідні комунікаційні цілі.

Тема 2. Літературний художній переклад як специфічний вид діяльності перекладача

Тема 3. Практичні дії перекладачiв під час аналізу художніх текстiв

Тема 4. Переклад та аналіз художніх текстiв.

Тема 5. Труднощі перекладу художніх текстiв.

Кредит 6. Аналіз, спрямований на ідентифікацію статевиx показників «жіночої» або «чоловічої» мови в текстi.

Тема 1. Гендерна спрямованість у мовах.

Тема 2. Лінгвістичний та соціолінгвістичний підходи.

Тема 3. Способи вираження категорії статі в англійській та українській мовах.

Тема 4. Значення статево-орієнтованого текстового аналізу для перекладачiв.

Тема 5. Аналіз, спрямований на ідентифікацію статевих показників «жіночої» або «чоловічої» мови в тексті.

Кредит 7. Перекладацькі трансформації.

Тема 1. Поняття перекладацьких трансформацій. Граматичні перекладацькі трансформації.

Тема 2. Аналіз граматичних трансформацій під час перекладу

Тема 3. Лексичні та семантичні перекладацькі трансформації.

Кредит 8. Перекладацькі трансформації в перекладах текстів різних функціональних стилів.

Тема 1. Аналіз перекладацьких трансформацій в перекладах текстів різних функціональних стилів.

Тема 2. Переклад текстів різних функціональних стилів та аналіз перекладацьких трансформацій, зроблених під час їх перекладу.

Кредит 9. Прагматичний аналіз текстів у процесі перекладу.

Тема 1. Прагматика як один із «стовпів» сучасної лінгвістики.

Тема 2. Комунікативний (прагматичний) підхід до тексту.

Тема 3. Приклади прагматичного аналізу тексту.

Кредит 10. Комунікативний (прагматичний) підхід у перекладах.

Тема 1. Практичне застосування комунікативного (прагматичного) підходу до перекладу.

Тема 2. Переклад текстів, з урахування прагматичного підходу.

3. Рекомендована література

1. Голикова Ж.А. Перевод с английского на русский = Learn to Translate by Translating from English into Russian: учеб. пособие / Ж.А. Голикова. – 5-е изд., стер. – Минск: Новое знание, 2008. – 287 с.
2. Дмитриева Л.Ф., Кунцевич С.Е., Мартинкевич Е.А., Смирнова Н.Ф. Английский язык. Курс перевода. – М.: ИКЦ «МарТ», 2005.
3. Казакова Т.А. Практические основы перевода. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2002.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Вища школа, 1986. – 176 с.
5. Misuno E., Shablygina I. Building Up Strategies in Translation: практикум. – Минск: Аверсэв, 2009. – 255 с. – (Учебник высшей школы)
6. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: Навч. посібник / За ред. В.К. Шпака, 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2007. – 310 с. – (Вища освіта ХХІ століття)
7. Слепович В.С. Курс перевода. – Минск: НТООО «Тетра Системс», 2002.

8. Тимченко І.І., Головченко Г.Т., Дерев'янко І.В., Остапенко Г.І. Теорія і практика перекладу (англійська мова). – Харків: ІСМВ «ХК», 1998. – 344 с.

4.Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік, екзамен

5.Засоби діагностики успішності навчання: Тестові завдання, проекти, доповіді-презентації, контрольні роботи